

ת"ד 9077/06/17 - הנאא גדבאן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

ת"ד 9077-06-17 מדינת ישראל נ' גדבאן
תיק חיצוני: 218556/2017

בפני כבוד השופטת אסתר טפטה-גרדי
מבקשת הנאא גדבאן
באמצעות עו"ד טרביה אשרף
נגד
מדינת ישראל משיבה

החלטה

הובאה לפני בקשה לביטול פסק דין בו נדונה המבקשת בהעדרה, ביום 10.12.17.

מכתב האישום שהוגש נגד המבקשת עולה כי ביום 20.5.17, בשעה 17:30, נהגה המבקשת ברכב פרטי, מסוג "מיצובישי", מ.ר. 1509331, באזור צומת מורן, בעקבות רכב פרטי, מסוג "פולקסווגן", מ.ר. 7468376. על פי כתב האישום, נהגה המבקשת בחוסר זהירות בכך שלא שמרה רווח מספיק אשר יאפשר לה לעצור בכל עת את רכבה, על מנת למנוע תאונה, וכתוצאה מכך התנגשה ברכב שנסע לפניה. הנאשמת נהגה כשרישיון הנהיגה שלה פקע ביום 4.17. כתוצאה מהתאונה נפגעו 3 אנשים וכלי הרכב המעורבים ניזוקו.

העבירות שיוחסו לנאשמת: התנהגות הגורמת נזק, אי שמירת רווח, נהיגה בחוסר זהירות, פקיעת רישיון נהיגה עד 6 חודשים.

ביום 10.12.17 הורשעה המבקשת בעבירות שבכתב האישום, בהעדרה, על בסיס אישור מסירה אשר חזר כ"לא נדרש". בגזר הדין הושתו על המבקשת פסילה לתקופה של חודשיים, פסילה מותנית לחודשיים למשך שנתיים ותשלום קנס בסך 1,200 ₪.

בבקשה, שהוגשה ביום 26.12.17, טען ב"כ המבקשת, כי המבקשת לא קיבלה את ההזמנה לדיון ונודע לה אודות התיק, ביום 19.12.17 (כך בתצהיר המבקשת), עת קיבלה הודעה מאת שליח הדואר, מר פחר מרעי, כי מסר את גזר הדין (כך בתצהיר המבקשת) לאשה אחרת, בעלת שם זהה.

לשיטת ב"כ המבקשת, המבקשת עשתה כל שביכולתה על מנת לקבל את דברי הדואר הרשום, כפי שיבואר מטה.

המבקשת, מצוין בבקשה, זקוקה לרישיונה לעבודתה כשכירה בקבוץ יראון.

עמוד 1

ככל שפסק הדין לא יבוטל, למבקשת יגרם עיוות דין שכן היא אינה מודה בעובדות כתב האישום ובעבירות המיוחסות לה וכי סיכויי הגנתה טובים. לעניין העבירה של רישיון נהיגה שפקע עד שישה חודשים - התאונה ארעה בחודש מאי 2017 ורישיון הנהיגה פקע בחודש אפריל 2017, כשלא הייתה כל מניעה מצד המבקשת לחדש רישיונה.

בנוסף, העונש שהוטל בגזר הדין, פסילה לחודשיים, חמור, ואינו משקף את חומרת העבירה, שכן רישיונה של המבקשת נפסל קודם לכן, בגין אותן העבירות, בפסילה מנהלית למשך חודשיים.

המסגרת המשפטית

סעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי מאפשר לדון אדם בהיעדר וקובע חזקה כי אם הוזמן ולא התייצב בבית המשפט יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו, וכי בית המשפט רשאי לדונו בהיעדר. ונביא בקצרה את נוסח הסעיף.

"240. (א) בעבירות לפי פקודת התעבורה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת קבע, יחולו סדרי דין אלה:

.....

(א) 2 נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו;
(א) 3 בית המשפט רשאי לדון נאשם לפי הוראות פסקה (2), שלא בפניו, אם הוא סבור שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום עיוות דין לנאשם ובלבד שלא יטיל עליו עונש מאסר.....
(ב) על פסק דין מרשיע שניתן לפי סעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 130(ח) ו-(ט).
נמצאו למדים כי בכל מקרה שנאשם הוזמן ולא הופיע לבית המשפט, הרי ניתן לדונו בהיעדר. אולם בית המשפט רשאי לבטל את פסק הדין שניתן בהיעדר (את הכרעת הדין או את גזר הדין, או את שניהם).
אמות המידה המנחות את ביהמ"ש בבואו להחליט בבקשה לביטול פסק דין קבועות בס' 130(ח).

(ח) נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדין לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש תוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנאשם פסק הדין אולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע.

הסעיף קובע שני טעמים המצדיקים ביטול פסק דין:

א. קיום סיבה מוצדקת לאי התייצבותו של המבקש במשפטו.

ב. גרימת עיוות דין למבקש כתוצאה מאי ביטול פסק הדין.

התנאים אינם מצטברים. מכאן שאם עלול להיגרם למבקש עיוות דין עקב נעילת שערי ביהמ"ש בפניו, ביהמ"ש יעתר לבקשתו לביטול פסה"ד, גם אם אי התייצבותו נבעה מרשלנות בלבד. אולם אם אין קיים חשש כאמור נדרשת סיבה מוצדקת להיעדרות, ואם אין בידי המבקש סיבה כאמור ידחה ביהמ"ש את בקשתו.

בבואו להכריע בבקשה, על ביהמ"ש לשקול מגוון רחב של שיקולים, ביניהם, חומרת העבירה, הזמן שעבר מאז נשפט, הבעיות הטכניות שמעורר הביטול, האינטרס הציבורי שביעילות הדיון לעומת אינטרס הנאשם, ועוד.

בעניין רע"פ 9142/01 **סוראיה איטליא נ' מדינת ישראל**, ציין בית המשפט כי תכליתו של סעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי היא יעול ההליך הפלילי בעבירות קלות. ניתנת במסגרתו אפשרות לנאשם, אם הוא בוחר בכך, שלא להיות נוכח בעת הדיון כך שזה יתנהל בהיעדרו. הדין קובע שבמקרה כזה יראוהו כמודה בכל העובדות אשר בכתב-האישום, משמע: על הנאשם לדעת שאי-התייצבות כמוה כהודאה.

ההמצאה של ההזמנה לדין

בענייננו, אישור המסירה של ההזמנה לדין חזר כ"לא נדרש", שזוהי מסירה כדין.

עם זאת, טוענת המבקשת בתצהירה כי לא קיבלה את ההזמנה לדין ונודע לה על גזר הדין משליח הדואר, אשר יידע אותה כי גזר הדין הועבר, בטעות, לאשה אחרת, בעלת שם זהה. לציין כי בבקשה צוין כי שליח הדואר ציין בפני המבקשת כי ההזמנה לדין הועברה לאשה אחרת, בעלת שם זהה.

לשיטת ב"כ המבקשת, המבקשת עשתה כל שלאל ידה על מנת לקבל את דברי הדואר הרשום, וביקשה מבני משפחתה, המנהלים תיבת דואר משותפת, ונוכח תקלות חוזרות ונשנות בקבלת דברי דואר, לעדכן אותה בדבר דברי הדואר הממוענים אליה. עם זאת, איש מבני המשפחה לא פנה לקבלת דבר הדואר ויתכן כי דבר הדואר נשלח לאדם אחר. כן צוין כי המבקשת עובדת כשכירה וחוזרת לביתה בשעה 17:00 ולא נותר לה לזמן לפנות בעצמה לרשות הדואר.

בתצהירה ציינה המבקשת כי מאחר שהיא אינה מקבלת את דברי הדואר הממוענים אליה, לאחרונה פנתה לרשות הדואר בכפר חורפיש, לצורך עדכון כתובתה הפרטית ולצורך קבלת תא דואר משלה, אך עדיין אין ברשותה תיבת דואר אישית מאחר שלא שילמה אגרה. עוד צוין כי אביה, נכה בשיעור של 100%, ואינו מקבל את דברי הדואר.

השאלה הנשאלת היא האם המבקשת הצליחה לסתור את חזקת המסירה?

חזקת המסירה קבועה בתקנה 44 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974, שזו לשונה:

"בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239א לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן."

עולה מהאמור כי בעבירות בהן עסקינן, ככל שחלפו 15 יום מיום שנשלחה ההזמנה לדין בדואר רשום, קיימת חזקת מסירה. החזקה ניתנת לסתירה, אם הוכיח הנמען כי לא קיבל את ההזמנה לדין מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלה.

לאחר ששקלתי בדבר סבורה אני כי המבקשת שבפניי לא עמדה בנטל המוטל עליה לסתור את חזקת המסירה.

בתי המשפט שדנו בנסיבות דומות - בכפרים, בהם אין רחובות, בהם קיימים מספר אנשים בעלי שם זהה, לגביהם נטען כי דברי הדואר לא הגיעו למענם בשל סיבה זו - קבעו כי על המבקש לסתור את חזקת המסירה, להמציא ראיות לביסוסה.

ראה לעניין זה **עתמ (חי') 18744-12-14 מוחמד מוחסן נ' משרד התחבורה/אגף הרישוי**, שם, במקרה בו העלה העותר טענה לפיה הוא לא קיבל את הודעות לשכת ההוצל"פ מאחר שבכפר בו הוא מתגורר אין רחובות וקיימים 3 אנשים נוספים בעלי שם זהה, קבעה כב' השופטת תמר שרון-נתנאל, כי על העותר היה להוכיח כי לא קיבל את ההודעות. וכך בלשונה:

"אכן, חזקת המסירה עלולה ליצור בעייה במקרים בהם מדובר ביישובים קטנים, שאין בהם כתובות מדוייקות וראוי שהמחוקק ייתן על כך דעתו... אולם אין זו חזות הכול. עדיין יש לבחון, האם הראיות שהובאו על ידו מצביעות על אפשרות סבירה שהוא לא קיבל את ההודעות.

סבורה אני שהעותר שבפניי לא עמד בנטל זה.

אמנם, הוכח בפניי שביישוב בו מתגורר העותר מתגוררים (לפחות לפי רישום הכתובת בתעודות הזהות שלהם), שלושה אנשים, הנושאים שם זהה לשמו של העותר ולא הוכח בפניי שההודעות נשלחו אל העותר, בציון שם אביו.

לא הוכח בפניי, שהכתובת המדוייקת הנטענת של העותר, הייתה בידי לשכת ההוצל"פ ואף לא הוכח בפניי שהכתובת שמסר ב"כ העותר בדיון (הכוללת תיבת דאר), רשומה בתעודת הזהות של העותר או במשרד הפנים."

וכן ראה **רע"פ 2575/17 רונן גייאר נ' מדינת ישראל** (6.9.17) (להלן - עניין גייאר), שם דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהגיש העורר לאחר שבקשתו לביטול פסק דין נדחתה, מהטעם שבשום שלב בהליך הוא לא הוצגה כל ראיה שיש בה להוכיח כי הוא לא קיבל את ההזמנה לדיון מסיבות שאינן תלויות בו. וכך לדברי כב' השופט ח' מלצר:

"גם בפני המבקש שב וחזר על הטענה כי ביישוב בו הוא מתגורר, ישנן מספר משפחות נוספות העונות לאותו שם משפחה, ואף ביחס לטיעון זה לא הוצגה כל ראיה (ראו: רע"פ 3202/16 בן נחון נ' מדינת ישראל (18.05.2016))."

בענייננו, המבקשת הצהירה כי רק לאחרונה מסרה את כתובתה המדוייקת במשרד הפנים. המבקשת לא הוכיחה כי בעת שנשלחה לה ההזמנה לדין, כתובתה המדוייקת הייתה רשומה בתעודת הזהות שלה או במשרד הפנים.

לדבריה, עד לאחרונה הסתפקה בכך שביקשה מבני משפחתה, להם תיבת דואר אחת משותפת, לעדכנה בדבר דברי דואר הממוענים אליה. אך איש מהם, כאמור בתצהירה, לא פנה לדואר על מנת לקבל דברי דואר רשומים שלה. טענותיה כי אביה נכה 100% ואינו פונה לדואר לקבלת דברי דואר וכי היא בעצמה, בשל שעות עבודתה הרבות, אינה פונה לדואר, אין להן מקום ודין להידחות על הסף.

מכאן שהמבקשת לא הצליחה לסתור את חזקת המסירה ולא הוכיחה קיומה של סיבה מוצדקת לאי התייצבותה לדיון.

עיוות דין

ב"כ המבקשת הוסיף וטען כי אלמלא תתקבל הבקשה, יגרום הדבר עיוות דין למבקשת, מאחר שלא ביצעה את העבירות המיוחסות לה בכתב האישום.

לציון כי גם טענה זו נטענה בעלמא, ללא שהובאה ראיה כלשהי לביסוס סיכויי הגנתה של המבקשת.

לעניין זה אפנה לדבריו של בית המשפט העליון ברע"פ 1773/04 **אלעזרה אסמעיל נ' מדינת ישראל** (להלן - עניין אלעזרה), (מיום 23.2.04), שם נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש העורר לאחר שבקשתו לביטול פסק דין, מנימוקים של שכחת מועד הדיון ועיוות דין, נדחתה:

"לא היתה סיבה מוצדקת לאי-התייצבות המבקש (לעניין זה ראה רע"פ 5377/03 **וג'די ג'מאל נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם); ר"ע 418/85 **פרץ רוקינשטיין נ' מדינת ישראל**, פ"ד לט(3) 279). הדבר גם אינו דרוש כדי למנוע עיוות דין, כפי שביאר בית המשפט המחוזי בעצם העקיפה הודה המבקש. העובדה שהמבקש כבר בפני השופט שרשם את הדו"ח ובפני בית המשפט אין משמעותה שיש לבטל את פסק הדין כדי למנוע עיוות דין. לשיטה זו - כל מי שכופר ולא התייצב זכאי לביטול פסק-דין, ולא היא." (הדגשה שלי - א.ט.ג.).

דברים דומים השמיע בית המשפט, בעניין גיאר לעיל, לעניין טענת עיוות דין, בדחתו את בקשת רשות הערעור:

"בהקשר זה בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי המבקש לא נימק מדוע יגרם לו עיוות דין אם לא יבוטל פסק הדין, זולת טענה כללית שהעלה לפיה הוא כופר במיוחס לו".

מכאן, שגם על פי החלופה השנייה, העשויה להצדיק ביטול פסק דין - חשש לעיוות דין - לא מצאתי לנכון לקבל את הבקשה.

באשר לעונש, גם כאן אין חשש לעיוות דין - המבקשת הורשעה בעבירות של התנהגות הגורמת נזק, אי שמירת רווח, נהיגה בחוסר זהירות, פקיעת רישיון נהיגה עד 6 חודשים.

העונש שהושת עליה כולל פסילה לחודשיים, פסילה מותנית לחודשיים למשך שנתיים וקנס בסך 1,200 ₪. נוכח האמור,

בנסיבות בהן הורשעה המבקשת, הענישה היא מידתית וסבירה.

הטענה כי המבקשת הייתה פסולה במשך חודשיים בפסילה מנהלית ועל כן הענישה אינה מידתית - דינה להידחות. על המבקשת היה להתייצב לדיון בעניינה ולהעלות שם את טיעוניה, ומשלא עשתה כך, אין לה להלין אלא על עצמה.

לעניין טענת ב"כ המבקשת כי מותב זה נחשף לחומר הראיות בבפ"ת 11709-05-17, ועל כן לא היה אמור לדון בתיק זה - דינה להידחות.

פסק הדין שניתן כנגד המבקשת ניתן בהעדרה, ללא שהתנהל הליך של שמיעת ראיות. בית המשפט נחשף בפסק דינו לגיליון ההרשעות של המבקשת בלבד. מעבר לנדרש יוער כי בזמן שבית המשפט נתן את פסק דינו, הוא כלל לא היה מודע לכך כי דן בהליך הפסילה המנהלית.

מטעמים אלה אין כל נפקות משפטית לכך שבית המשפט נחשף לחומר הראיות במסגרת הבקשה לפסילה מנהלית.

לסיכום, בנסיבות דנן, הבקשה נדחית.

הכרעת הדין וגזר הדין יוותרו על כנם.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

זכות ערר בחוק.

ניתנה היום, י"ג שבט תשע"ח, 29 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.